

Előfizetési díj: Vidékre postán vagy helyben házból...

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői Iroda: Budapest, IV. Himzö-utca 1. sz. hová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő...

Andrássy exposéja.

Itt van a kongressus, adjátok meg gróf Andrássy Gyulának a 60 milliót ti delegátusok, parlamentek és népek, mert a fegyverkezés most már elhalasztatlan!

Ez úgy hangozhatik, mint dévaj tréfálkozás vagy roszkaratu guny a mi genialis külügyminiszterünkre, pedig ott az irás, olvassátok gróf Andrássy Gyula exposéját!

A hosszu lére eresztett szövegezésben valóban nincs egyetlen fordulat, egyetlen jelzéssel se több, mint a mi laconicus kivanatunkban. Andrássy gróf egyenest hivatkozik rá, hogy a helyzet most épen az, a minék előrelátásában a 60 milliót először kérte volt, az akkor indítványozott kongressus most már valóban össze fog jönni, ott nekünk mint egyenrangú tényezőnek kell megjelennünk, mely semmi más állam irányában erkölcsi függést el nem fogadhat.

Andrássy Gyula gróf előrelátása! Mindig roppant véleményvel voltunk a gondviselészerű kormányzatnak a lényeges momentumait iránt, mégis hova legyünk most bámulatunkban! Mi előrelátásnak azt a képességet tartottuk, mely az események rendjét és a dolgoknak jövő alakulását előre számba tudja venni. De a congressusnak létrejövetele a legutóbbi napokig a legkétesebb volt. A mikor a 60 milliót követelés a parlamentek elé került, nem épen úgy látszott-e, hogy szükségét a congressus tervének meghiusult indokolta és a már összehívott delegációk előtt is nem az a kilátás állott-e, hogy gróf Andrássy minden congressusi reménynek szétfoszlatását fogja constatálni?

De ime huzsonnegy órával Andrássy exposéjának előterjesztése előtt megjelenik az angol-orosz egyezkedésnek híre, igazán mintha csak megrendelésre történt volna és előbb a három hónap előtt számbavett helyzet! Bizzunk hát rendületlenül gróf Andrássy előrelátásában!

Meggyvagunk győződve, hogy külügyminiszterünk az exposé nem a legutóbbi események behatása alatt fogalmazta, de már három hónapja tartja kézen fiókjában előrelátásának legdicsőbb bizonyosságát. A gonosz világ még csak néhány nappal ezelőtt az litte, hogy gróf Andrássy egy egész más exposé tartásán, melyben ugyancsak teljes hatvan milliót azért kell felhasználnia, mert congressusi reménynek és congressusi ábrándoknak siralmas végök esett!

Tehát nagy dolgok előtt állunk! A külügyi exposé bejelentése a delegációktól tett kikötés értelmében, hogy „a monarchia lényeges érdekeinek megvédésére a véderőnek kifejtése immár elkerülhetlenül szükségessé lett.”

A kérdés most nem az, mint a hitel-követelés első betérjesztésének idején. Akkor azt mondták, hogy a 60 milliót esetleg felhasználhatják, esetleg nem. Ma egyszerűen bejelentik, hogy a 60 milliót felhasználják, nekünk mindenképp fegyverkezésük kell. Valóban a mi genialis külügyünk előtt az ő congressusi eszméje igen rémületes alakot öltött.

Mintha egy mesés szellemmel volna dolga, melyet búvós szavakkal hívott segítségül a földnek mélyéből, és az most nyakára ül oly szörnyű nyomással, hogy a nyújtott segítségül kinos vonaglásba esik belé. Az előre látható exposé utal rá, hogy a többi államok már a legnagyobb áldozatokat hozták érdekeik biztosítására.

Világos a célzás a nagy fegyverkezési készülétekre, melyeket Anglia tett. De hát azt csak tudja a világ, hogy Anglia azért fegyverkezett, mert nem bízott a vitás kérdések elintézésébe egy congressus által és így nem lehet kétség, hogy a legújabb fordulat, mely a congressust lehetővé tette, le is fogja szállítani Anglia fegyverkezési buzgalmát. Mi nekünk ellenben a congressus küszöbén lett „elkerülhetlenül szükségessé” a fegyverkezés.

Miért van ez? Talán az ősi osztrák tradícióhoz hiven újra elkéztünk „egy hadsereggel és egy eszmével”? Vagy mi épen a congressus miatt és a congressus ellenére fegyverkezünk? Milyen állásban lépünk mi az areopag elé!

„külön érdekünk” egész Európa egyetértésével szemben fog kelleni vitatunk? Vagy az a „külön érdek” nem egyéb, mint a régi lopata, mely most már toporzékol szörnyű túreltelenséggel, várva az európai engedélyt Bosznia és Hercegovina megszállására!

Lássuk! Mezei Ernő.

Régi hangok, vén bűnösök.

„Hős csapataink bevonultak Ada-Kalehba.” Száz év óta első eset, hogy osztrák sereg győz, s foglal tartományt. Száz év óta első eset, hogy bevett vár sánczaira tűzték a sárga-fekete zászlót. Száz év óta először van osztrák generalis azon helyzetben, hogy megtáviratoztathja Bécsebe: „A parancs teljesítve van. Ada-Kaleh felségéd lábainál hever.”

Hanem hát ez az eset is csak egy esheték meg, hogy Ada-Kalehban nem volt — ellenség. Boldog Bumbum! már látjuk a vítétségi érmét mellől, már hetékébben csörög a kard utcáinkon, már halljuk a „Közvélemény” közös jelkét, melynek birodalmi eszméitől neki dagadt hája és korszakos bölcsességétől neki vadult szarvai huznak hajszra, huznak csára.

De aztán psz! esedessen, nehogy valaki elkiáltsa az új hangnagytól ágyúndörgést megkisebbitő hangon: Jó a burkus.

Mert a burkusoknak sok faja van. Az egyik Königrätz „hős vértől piroslott gyászmezejéről emlékeztetés; a másik közönséges házi eb, a mely küszöbön hál, megőrizi pajtáját és gladiát, míg konczot dobos, azontul pedig meggy házzal gazdát cserélni, de mint afféle kőbor állat nem a községet van, s nem a községé. Ha ches, a bőkezű tolvaj tőle akár ötször is megkértheti a házat.

Heine igen behatóan tanulmányozhatta e burkus világot. Éles satyrával ostozozza képökben az ingyenélket, a melyek hitelezve nyaldossák a le nem harapható kezet, s olykor, mint apró csemevesz állatkáknak selyemidvány és piskótáig is fölviszi ügyességük a sorukat.

Ez ügyességök kifolyása, hogy a honnan nem várnak semmit, legfeljebb kizavarást az előszobába, vagy kikérgetést az udvarra, arra felé rettenetesen ugatnak és marakodnak.

A „Közvélemény”, megint lármázó és marakodó kedvébe jött. S ez magában se nem feltűnő, se nem furcsa, hiszen a nyomorultnak ez volt világ életében a kenyere. Ez volt, míg a bal-közép gazdát őrítte; ez a mikor „jó pártiért” a jobboldalhoz szegődött; ez, a midőn országos füstöbön valamennyi fajt egyvüve tereltek; s ez most, a midőn érvek, és elvek hiányában, a párta iránt féjgédű közönség által megdühítve, úgy ugat, mint mindannyi tíz év óta bedressirozott eb.

Ilyeneken aztán megessik, hogy marakodásai közben megtevéd. Például mai ordításában az ég felé, mely bizony hangjaitól nem válik bőgővé, megteszi a boldogtalan, hogy vak dűbében bennünket gazdájával összetéveszt, midőn kiabálja: „És nem hiányzik az „Egyetértés” sem, a ki úgy fűvölt és úgy rikolt Vörösmarty szerint: „Mint számárnak vemhe, mely Edes anyját elverszíté, Vagy, mint a számar maga Mely kemény szelét jövendől.”

Na máskor legyen ovatosabb, mert ha már egyetlen egyszer sem tud elleni csodáltság állatársulási ósztátné, hogy a számar hangképletére ne fanyarodjék, habár mindannyiszor ugyancsak torkára fojtjuk: akkor saját párta iránt kiméletből ne használjon oly állapotokat, mely egészen a habarékra illik, levén ez az egyetlen párt, mely elverszíté anyját s levén ez az egyetlen párt, melynek anya-párta a kiegyezésben oly számarágnak adta jelet, hogy az elszakadt vemhe most legutóbb kiadott „választási felhívásában” ugyan csak „kemény szelét” jövendől.

Angot anyó nincs meglegedve a világgal, a mi nem csoda, mert más sincs. De Angot anyónak az egész világból csak saját életora tetszik. Rut és szemérmetlen életör volt ez, hanem azért mégis csak az volt a jó világ, a mikor Angot néne szép rózsaszál volt bíró asszony tulipántos kertjében.

Azóta persze a róza körül a föld megrepedezett, a tövisek sem oly szurósak, a bimbó is nagyon kifeszlett, ide hatarnak nem csokolgatója szerelmentől duzzadt leveleit: a rózsaszálból a kicsapongó mult sivar kietlenén jessző körül lett.

Angot asszony most kétségbeesetten szítja az irtalmat nem ismerő végeztet, mely felszett erkölcsének ekéjével csuf barátzákát vont ábrázatán.

„Meglássuk, Magyarország és Budapest polgárai mit szólnak ezen manőverekhez?” erőlködik a finom fogások és az aligazságok lapja. Kiabálhat már! Meg van ez a nemzet dolgozva úgy, hogy jobban akkor se lehetne, ha a kácaaköltő gép helyett, mameluk-költő gépet illesztünk be abba a rendszerbe, mely csak elfajzást, elsatnyulást, decompositiót és desperatiót tudott teremteni.

Polgárság? Hát hol nálunk a polgárság? Vajon kik képezik a polgárságot? Melyik bokorban fedezték fel, kivált a „Pesti Napló” polgárságát? Vannak hivataluk peczek; vannak elküldöndött elégedetlenekek, megfélemlített alattvalók, bizalmatlan választók, de öntudatos és független polgár, az kevés van.

Honnan is volna? Talán Lónyay és Kerapoly urak gazdasági politikája és adórendszere adott erőt a polgári elemnek? Talán 1867 óta a földirtokos osztály fenntartása és gyarapítása, az iparos osztály érdekeinek ápolása képezte az ország bölcselének és honmentőinek nemes törekvését? Honnan is volna önálló polgárság, midőn dekadenciát látunk a polgári elemnek az alkotmány sauczából kizűlék a jogosságok két harmadát, mert hát másképp asszegek a bávány, melyek megteremtője egy év múlva elfeledve abban a megfeszítetlenségben nem vesztette az ország terített aszfalról szabadon lakmározók által, hogy hímiaianak könyvetvélőnél „kisztrjának” gazdag ayereségeikből egy — pár áldozat — állért.

Istenemre! ez a fajzat szemészdedett máskor szakának, apjuk-anyjuk sem tagadhatja meg. Hanem azért most már hogy akadt egy nálunk is mester számbajövő nagy desputa, a ki a páriák és mamelukok országává dressirozott hazában él és uralkodik, lelkenzve keresik a polgárságot, melyből tömegek helyett találnak példányokat — lámpással.

Ah! hogy szeretnénk tudni nyelvén annak a néhány polgárnak, a ki az erkölcsi iszapözön és politikai földregés iszonyu pusztításai között is megőrizte lelkiismeretének szeplőtlenességét és jellemének függetlenségét! Hogy hiteleznek neki, hogy ellenzékeskednek fél lelkisimrettel és fél jellemmel, de szavukat nincs ki hallja. Az az „intelligencia”, melyre oly büszkén hivatkozik a „Napló” nem jött el tavalny sem a négyviláskre; és fogesikorgató gyötrellemmel kellett meghajolnók azelőtt a „többség” előtt, mely oljott, hűségesen, és pokolba kívánja a rendszert mindenesetl.

Beszélhetnek már! Az a polgárság, mely fel tud emelkedni a telekölő közöny förtelenségéből, mely anyai szenvedés, üldözés és csalódás között, megőrizi lelkében a nemzeti eszmék iránti hitet, és tud lelkesedni: ahoz a polgársághoz hiába szólnak többé a „Napló” nyelvén, s az öt vedlően keresztül ment „Közvélemény” erősségeivel, az a polgárság tudni fogja kötelességét.

De tudni fogja azon polgárság is, a mely inog, mint a megtántorodott, költélentűz. Mert ez a polgárság sem oly indiánus eszü ám, hogy oly programokkal dirigáltassa magát, a melyeknek gyümölcse a mai közlet, hogy oly emberek jelszavai után induljon, a kik minden eddigi létező kormányhoz az szegődtek, s mostani kiválásuk sem megtérés a nemzet jogainak megvédésé felé, hanem csak spekuláció.

Már pedig erre nézve „Ich sag’ es dir: ein Karl, der spekulirt, Ist wie ein Thier, auf dürrer Haide Von einem bösen Geist im Kreis’ herumgeführt.” Verhovay Gyula.

A quóta kérdése a közzgazdasági közösség mellett. A képviselőház a napokban ismét „elintézt” egy fontos kérdést. Egyikét azon kérdéseknek, melyeknek megoldása, mint egyik tényező, a közelebbi években dönteni fog a haza anyagi jövője, az ország pénzügye felett. Ez a quóta kérdés.

A miniszterium néhány héttel ezelőtt saját előterjesztése mellett közölte a képviselőház tagjaival a közösügyi kiadások hozzájárulási arányának újból megállapítására kiküldött országos bizottság jelentését, mi felett a ház e napokban határozott, s a miniszterium javaslata folytán nem a reánk nézve kedvezőbb 29%-os, hanem a terhesebbet, a 30%-os arányt fogadta el. Ezt fogadta el, bár maga a quóta-bizottság is kiemelte jelentésében, hogy az általa megállapított számadatok nyomán Magyarországra a közösügyi kiadások viselésének kulcsál 100 után csak a 29%-os arány jön ki, vagyis minden 100 forintból Magyarországra 29%, Ausztriára 71% esik.

Átnézve ezen jelentést, mindjárt azon meggyőződés támadt bennem, hogy itt a sok számadat csak félre vezeti a figyelmet az egyedüli helyes főszeponctól, és hogy azon sok számadat magát a főkérdést fel nem világosítja, sőt megzavarja az itélőhatétséget. Továbbá azon meggyőződés támadt bennem, hogy a kormány és a tisztelt quotabizottság nem helyes uton indultak el akkor, midőn a fentemlített számadatokban keresték a helyes megoldást kulcsát. Végül pedig azon meggyőző-

désre jutottam, hogy a fentebbi számtalan számadatok itt csak másod és harmadlagos értékek bírnak, s hogy nemzetgazdasági tekintetben az egyedüli helyes fel-fogás, mely Magyarországot jogosult érdekei megóvása és az igazság felé vezet, az: elfogulatlanul tekintetbe venni.

Először, mi viszonyban áll Magyarország pénzügyi és gazdasági tekintetben Ausztriához? Másodsor, mi önállósággal bír az osztrák, és mi önállósággal a magyar nemzetgazdaság és pénzügy?

Ezen felfogás azonban egészen más eredményre vezet, mint a melyet a fentebbi számadatokból a quóta bizottság és utóbb ennek nyomán a pénzügyi bizottság úgy többsége, mint kisebbsége azokból kihozott. Constataljuk a kétségbevonhatlan tényeket.

Nekünk van saját külön államodás-ságunk; továbbá, szemben Ausztriával és annak hitelezőivel, vannak adózási viszonyaink. Az ország összes administratív költségé és kiadásai saját kizárólagos terünk: de önálló pénzügyünk — annak tudományos és európai értelmében — nincs.

Nincs önálló nemzeti bankrendszerünk: a közvetett adókról nem rendelkezhetünk szabadon. Ezen, a mily kétségtelen, ép oly sújtó tényállás mellett Magyarország elesik mindazon előnytől, melyet az országos nemzeti pénzügy önállósága az eszélyes és szabad európai nemzeteknek nyújt.

Továbbá nemzetgazdaságunk nem önálló. Hiányzik annak egyik leglényegesebb kelleke, a külön vámerület. Iparunk hanyatlík, s hanyatlani fog jövőben még nagyobb mérvben.

Mi nemzetgazdasági és pénzügyi tekintetben coloniája vagyunk Ausztriának, s ő az anyaország. Mi az iparizkkek tekintetében csaknem kizárólag ő reá vagyunk utalva, a mig más részről ő a neki szükséges terményeket másutt is bevásárolhatja, vagy ha tőlünk vásárolja is azokat, van rá gondja, hogy nekünk concurrentiát csináljon és árainkat lenyomja. — Ezek mind kétségtelen tények.

Az országgyűlés két házában ma a következő szentesített törvényekket hirdették ki: 1. Az 1878. évi május hó 31. napjig viselendő közterhekről és fedezőndő államkiadásokról szóló 1878. évi III. t. c. hatályának 1878. évi június hó 30. napjig kiterjesztése iránt. 2. Az 1878. évi XIV. és XXVI. t. c. az 1869. évi II. t. c. t. az osztrák-magyar Lloydal 1871. november 18-án kötött postaszerszedsé hatályának ideiglenes meghosszabbításáról, valamint az osztrák nemzeti bankkal szemben a tényleges állapotnak ideiglenes fenntartásáról. 3. A magyar büntető törvénykönyv a büntetkekről és vétségekről. 4. A fővárosi közmunkák tanácsa és az osztrák es. kir. szab. államvasutársaság között a budapesti nagy körútnak a nevezett vasút budapesti indóháza környékén leendő kiépítése iránt kötött egyezségben vállalt fizetési kötelezettség teljesítéséről. 5. A rézváltópénz szaporításáról. 6. A szőlőbirtok után járt tartozások bejelentési határidejéről. 7. Az 1877. évi költségügyi póthitelről. 8. A hatvan milliónyi hitel Magyarországra eső részének fedezéséről. 9. A polgárosított szerb-bánsági és román-bánsági volt határterezredek területén fekvő eddig adómentes erdők s havasi legelők megadóztatásáról. 10. A volt m. keleti vasút-társulat részvényeinek beváltására kitűzött határidő meghosszabbításáról.

A magyar delegatio külügyi s hadügyi bizottságai ma d. e. üléseztek. D. u. 5 órakor a magyar delegatio teljes ülést tart, a melyen a „Post. Corr.” szerint Andrássy gróf felel báró Bándi helyi interpellációknak második pontjára, melyben az interpelláló tudvalevőleg azon kérdést intézte a külügyminiszterhez, hajlandó-e megjelölni a sa n s t e r f a n ő i s z e r z ő d é s azon pontjait, melyek a monarchia érdekeit sérthik, és melyeknek megváltoztatására, illetőleg törlésére törekszik. Távirati rovatunk mindenekről részletesebb tudósítást nyújt.

Andrássy Gyula külügyminiszter exposéját a melyben indokolta, a 60 milliót rendkívüli hadihitel igénybevétele, a magyar delegatio Tóth Vilmosnak nagy többséggel eldugott indítványára egyszerűen tudomásul vette. Az osztrák delegatio, a melynek tagjai az exposé felolvasásakor se helyeslé, se roszo nyilatkozatokat nem hangoztattak, a budgetbizottsághoz utasította az exposé. A bécsi lapok ezen exposéit igen hidegen fogadták. Főleg azt veszik roszt néven, hogy a miniszter a jelen pillanatban is hallgat politikájá czéljáról s arról, hogyan fogja fel a monarchia érdekét. A Deutsche Zeitung az exposéban azon elhatározást látja, hogy congressus utján, de esetleg congressus nélkül is az annexióhoz jussunk. Mert abban, hogy ma szövetségek nélkül háborút fogunk kezdeni, senki sem hisz. A N. P. Presse szerint Andrássy úgy látszik, most attól fél, hogy az európai megegyezés nem veszi kölön számba Ausztria érdekeit. Azért tovább folytatja a hadi készüléteket. A Presse kiemeli: A miniszteri nyilatkozat szerint kiltásba vett katonai készülétek esakély terjedelműek kltunk, hogy sem miféle háborus akciót nem terveznek. A Tagespresse hangsúlyozza, hogy Andrássy gróf politikája most ugyanaz, mint volt három évvel ezelőtt. Andrássy gróf ma is megakarja övni Európa bekéjét és érdekeit, de

telussal fenyegetett iparnak folytonos hanyatlásában? avagy bizonyítéka talán ezen remélt emelkedésnek a kamatlábnak folytonos magassága és az értékek csökkenése? Avagy a költségvetési deficit mellett és ezenfelül Magyarország nemzetközi kereskedelmi mérlegének passivitása, mely mellett száz meg száz milliókkal hozunk be többet a hazába, mint a mennyit abból kiviszünk, mutatja ezen emelkedést?

Abstrahálva a politikai szempontoktól, melyek szerint Magyarország önállóságra kell, hogy törekedjék, melyet ezer éves fennállása állapított meg, melyet annyi számos törvény szentesített, s mely nélkül Magyarország az európai népezlások körében hivatását betölteni sohasem fogja, mely önállóság mellett a quóta intézményének szükségessége az Ausztriával personal unio mellett fel sem merülhet. — A dolgot pusztán nem nemzetgazdasági szempontból véve: arra, hogy a quóta kérdése Magyarország és Ausztria között igazságosan intéztessék el, mindenképpen az kívántatnék, hogy Magyarország Ausztriával szemben a pénzügyi és nemzetgazdasági önállóságnak épen azon fokán álljon, a melyen áll Ausztria.

A mig a tényállás nem ez, akár a 29 %, akár a 30 % quótát veszzük fel, — sőt vehetünk fel ennél még sokkal kevesebbet is — Magyarország még mindig hátrányban lesz, és a sok számadatnak egymásra halmozása csak azt mutatja, hogy azon észjárás, mely a közzgazdasági közösség alapján ezen számadatokban kutat, nemzetgazdaságilag merőben téves.

No de hát a nemzetgazdasági tudományok a törvényhozás terén nálunk nincsen divatja. — Vészi is ennek hasznát az ország s a nemzet közzgazdaságában, mely folyton pusztul, és fogja venni jövőben még nagyobb mértékben. A pusztulás mellett megmarad dicsőségünkül az: hogy a civilizált világban aránylag mi fizetjük a legnagyobb adót — nagy részben ránk nézve egészen inproductív célokra — részben saját érdekeink ellen.

Vidliczky József.

Budapest, május 29.

Az országgyűlés két házában ma a következő szentesített törvényekket hirdették ki: 1. Az 1878. évi május hó 31. napjig viselendő közterhekről és fedezőndő államkiadásokról szóló 1878. évi III. t. c. hatályának 1878. évi június hó 30. napjig kiterjesztése iránt. 2. Az 1878. évi XIV. és XXVI. t. c. az 1869. évi II. t. c. t. az osztrák-magyar Lloydal 1871. november 18-án kötött postaszerszedsé hatályának ideiglenes meghosszabbításáról, valamint az osztrák nemzeti bankkal szemben a tényleges állapotnak ideiglenes fenntartásáról. 3. A magyar büntető törvénykönyv a büntetkekről és vétségekről. 4. A fővárosi közmunkák tanácsa és az osztrák es. kir. szab. államvasutársaság között a budapesti nagy körútnak a nevezett vasút budapesti indóháza környékén leendő kiépítése iránt kötött egyezségben vállalt fizetési kötelezettség teljesítéséről. 5. A rézváltópénz szaporításáról. 6. A szőlőbirtok után járt tartozások bejelentési határidejéről. 7. Az 1877. évi költségügyi póthitelről. 8. A hatvan milliónyi hitel Magyarországra eső részének fedezéséről. 9. A polgárosított szerb-bánsági és román-bánsági volt határterezredek területén fekvő eddig adómentes erdők s havasi legelők megadóztatásáról. 10. A volt m. keleti vasút-társulat részvényeinek beváltására kitűzött határidő meghosszabbításáról.

A magyar delegatio külügyi s hadügyi bizottságai ma d. e. üléseztek. D. u. 5 órakor a magyar delegatio teljes ülést tart, a melyen a „Post. Corr.” szerint Andrássy gróf felel báró Bándi helyi interpellációknak második pontjára, melyben az interpelláló tudvalevőleg azon kérdést intézte a külügyminiszterhez, hajlandó-e megjelölni a sa n s t e r f a n ő i s z e r z ő d é s azon pontjait, melyek a monarchia érdekeit sérthik, és melyeknek megváltoztatására, illetőleg törlésére törekszik. Távirati rovatunk mindenekről részletesebb tudósítást nyújt.

Andrássy Gyula külügyminiszter exposéját a melyben indokolta, a 60 milliót rendkívüli hadihitel igénybevétele, a magyar delegatio Tóth Vilmosnak nagy többséggel eldugott indítványára egyszerűen tudomásul vette. Az osztrák delegatio, a melynek tagjai az exposé felolvasásakor se helyeslé, se roszo nyilatkozatokat nem hangoztattak, a budgetbizottsághoz utasította az exposé. A bécsi lapok ezen exposéit igen hidegen fogadták. Főleg azt veszik roszt néven, hogy a miniszter a jelen pillanatban is hallgat politikájá czéljáról s arról, hogyan fogja fel a monarchia érdekét. A Deutsche Zeitung az exposéban azon elhatározást látja, hogy congressus utján, de esetleg congressus nélkül is az annexióhoz jussunk. Mert abban, hogy ma szövetségek nélkül háborút fogunk kezdeni, senki sem hisz. A N. P. Presse szerint Andrássy úgy látszik, most attól fél, hogy az európai megegyezés nem veszi kölön számba Ausztria érdekeit. Azért tovább folytatja a hadi készüléteket. A Presse kiemeli: A miniszteri nyilatkozat szerint kiltásba vett katonai készülétek esakély terjedelműek kltunk, hogy sem miféle háborus akciót nem terveznek. A Tagespresse hangsúlyozza, hogy Andrássy gróf politikája most ugyanaz, mint volt három évvel ezelőtt. Andrássy gróf ma is megakarja övni Európa bekéjét és érdekeit, de

telussal fenyegetett iparnak folytonos hanyatlásában? avagy bizonyítéka talán ezen remélt emelkedésnek a kamatlábnak folytonos magassága és az értékek csökkenése? Avagy a költségvetési deficit mellett és ezenfelül Magyarország nemzetközi kereskedelmi mérlegének passivitása, mely mellett száz meg száz milliókkal hozunk be többet a hazába, mint a mennyit abból kiviszünk, mutatja ezen emelkedést?

Abstrahálva a politikai szempontoktól, melyek szerint Magyarország önállóságra kell, hogy törekedjék, melyet ezer éves fennállása állapított meg, melyet annyi számos törvény szentesített, s mely nélkül Magyarország az európai népezlások körében hivatását betölteni sohasem fogja, mely önállóság mellett a quóta intézményének szükségessége az Ausztriával personal unio mellett fel sem merülhet. — A dolgot pusztán nem nemzetgazdasági szempontból véve: arra, hogy a quóta kérdése Magyarország és Ausztria között igazságosan intéztessék el, mindenképpen az kívántatnék, hogy Magyarország Ausztriával szemben a pénzügyi és nemzetgazdasági önállóságnak épen azon fokán álljon, a melyen áll Ausztria.

A mig a tényállás nem ez, akár a 29 %, akár a 30 % quótát veszzük fel, — sőt vehetünk fel ennél még sokkal kevesebbet is — Magyarország még mindig hátrányban lesz, és a sok számadatnak egymásra halmozása csak azt mutatja, hogy azon észjárás, mely a közzgazdasági közösség alapján ezen számadatokban kutat, nemzetgazdaságilag merőben téves.

No de hát a nemzetgazdasági tudományok a törvényhozás terén nálunk nincsen divatja. — Vészi is ennek hasznát az ország s a nemzet közzgazdaságában, mely folyton pusztul, és fogja venni jövőben még nagyobb mértékben. A pusztulás mellett megmarad dicsőségünkül az: hogy a civilizált világban aránylag mi fizetjük a legnagyobb adót — nagy részben ránk nézve egészen inproductív célokra — részben saját érdekeink ellen.

